

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

-Νομικά ο δημόσιος χώρος ορίζεται ως γη που ανήκει στο κράτος, δεν υπάρχει νομοθεσία που να προστατεύει τα πνευματικά δικαιώματα, ανήκει σε όλους και μπορεί ο καθένας να τον χρησιμοποιήσει. Η δημόσια σφαίρα είναι ένας πολιτισμικός και κοινωνικός χώρος που μοιράζονται οι άνθρωποι και αντανακλά ιδέες και αναμνήσεις όπως και μνημεία που αντιπροσωπεύουν όλα αυτά. Μια μορφή με την οποία γίνονται πολιτικές συγκρούσεις σε σχέση με την ιστορία και τη συλλογική μνήμη είναι η εξέλιξη της σχέσης με τα δημόσια μνημεία.

-Esma Moukthar: « Σήμερα αυτό που ονομάζουμε δημόσιο χώρο αποτελείται από διάφορα μέρη πραγματικά και εικονικά, στα οποία οι άνθρωποι συναθροίζονται, κυρίως για να βρουν έναν κοινό τόπο και όχι τόσο για να διαφωνήσουν. Αναζητούν μια συμφωνία σε σχέση με ότι συνιστά την ταυτότητά τους την συγκεκριμένη στιγμή. Συνεπώς οι διαφωνίες πηγάζουν προς διαφορετική κατεύθυνση, βρίσκουν τη δική τους δημόσια σφαίρα ως προέκταση του ιδιωτικού».

-Ο Krzysztof Wodiczko, σε μια συνέντευξη που παραχώρησε στην Patricia Philips αναφέρεται στον "άφοβο λόγο", μια ιδέα που εισήγαγε ο Michel Foucault το 1983 σε μια σειρά ομιλιών που έδωσε στο Berkley. Πιο σωστά θα λέγαμε την ιδέα της "άφοβης ομιλίας", η οποία συνδέεται με τον ρόλο του δημόσιου ομιλητή στην αρχαία Ελλάδα.

-Σχετικά με το ζήτημα του δημόσιου χώρου υπάρχει διάσταση απόψεων, όμως υπάρχει και ένας κοινός τόπος όπου όλοι συμφωνούν, πως η υποστήριξη των πραγμάτων που είναι δημόσια προωθεί την διάσωση της δημοκρατίας. Το ζήτημα της δημοκρατίας απασχολεί την σύγχρονη τέχνη και οι ιθύνοντες της τέχνης όσο και οι αρχές, όταν συντάσσουν οδηγίες για την τοποθέτηση κάποιων έργων τέχνης σε δημόσιο χώρο, χρησιμοποιούν λεξιλόγιο που επικαλείται τις αρχές της δημοκρατίας, όπως "είναι το έργο προσιτό", "απευθύνεται στο λαό". Στην Φέντεράλ Πλάτσα της Νέας Υόρκης είχε τοποθετηθεί το έργο του Richard Serra, *Tilted Arc*, το οποίο προκάλεσε ποικιλία αντιδράσεων. Το έργο μετά από δικαστικές διαμάχες καταστράφηκε, οι πολέμιοι του έργου το είδαν σαν μια νίκη της δημοκρατίας μια και «η πλατεία επιστρέφει τώρα δικαιωματικά στον λαό», κατά τον William Diamond του Προγράμματος Art-in Architecture, της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.¹⁶ Οι υποστηρικτές του έργου χαρακτήρισαν την ακροαματική διαδικασία απαράδεκτη και τέθηκαν υπέρ της ελευθερίας του λόγου του καλλιτέχνη. Το ζήτημα της τέχνης στο δημόσιο χώρο είναι πολύπλοκο και άπτεται της πολιτικής φιλοσοφίας, της κουλτούρας των μαζικών μέσων και της εκπαιδευτικής θεωρίας. Ποια είναι τα κριτήρια τελικά και ποια τα όρια μεταξύ της ελευθερίας του καλλιτέχνη και της βίαιης "παρέμβασης στον κοινό χώρο. Φυσικά όταν μιλάμε για ένα έργο τέχνης στον δημόσιο χώρο υποτίθεται ότι αυτό πληροί ορισμένα θεσμοθετημένα κριτήρια, όμως, όπως αποδεικνύεται αυτό δεν είναι αρκετό. Ακόμα και αν ένα έργο είναι καλλιτεχνικά αποδεκτό, αυτό δεν σημαίνει ότι ο κόσμος θα το δεχτεί το ίδιο.